

A kor előrehaladtával járó kognitív hanyatlás vizsgálata Mini Mental teszt (MMSE) és Montreal Kognitív Felmérés (MoCA) összehasonlításával

VOLOSIN Márta¹, JANACSEK Karolina¹, NÉMETH Dezső^{1,2}

¹Memory and Language Lab, Institute of Psychology, University of Szeged, Hungary

²Imaging Research Center, University of Texas, Austin, USA

Email: nemethd@gmail.com

Homepage: www.memory-and-language.com

Absztrakt

Az időskori kognitív hanyatlás egyre gyakoribb probléma az iparilag fejlett társadalmakban. Az enyhe kognitív zavar (mild cognitive impairment – MCI) állapotára különösen fontos odafigyelni, hiszen az esetek nagy részében demencia alakulhat ki. A szellemi leépülés kiszűrésére a legelterjedtebb mérőeljárás a Mini Mental Teszt (Mini Mental State Examination – MMSE), mely azonban nem elég érzékeny a kezdődő demencia, illetve az enyhe kognitív zavar kiszűrésére. A Montreal Kognitív Felmérés (Montreal Cognitive Assessment – MoCA) célzottan ezen állapot felmérésére készült. A teszt általunk készített magyar nyelvű fordítása hasonló érzékenységgel és specificitással szűrte ki az enyhe kognitív zavart, mint a MMSE teszt, azonban belső konzisztenciája magasabb volt. A kognitív hanyatlással párhuzamosan csökkent a teljesítmény a feladatokon a csoportok közt, s a tesztek közti korreláció is magas volt. A depresszív hangulat nem befolyásolta az eredményeket.

A vizsgálat célja

- Az enyhe kognitív zavar mint az egészséges öregedés és demencia közti állapot hazánkban többnyire a vitatott érzékenységgű Mini Mental teszttel (MMSE) történik.¹
- A Montreal Cognitive Assessment (Montreal Kognitív Felmérés – MoCA) célzottan az enyhe kognitív zavar kiszűrésére készült.²
- Vizsgálatunkban a MoCA teszt magyarra fordítását és a MMSE-vel való összehasonlítását végeztük.

Résztvevők

Összesen 52 fő, a vizsgálatban 41-en maradtak

- Egészséges: 11 fő, átlagéletkor: 79,36 év (SD=9,16)
- MCI: 17 fő, átlagéletkor: 78,65 év (SD=8,28)
- Demens: 13 fő, átlagéletkor: 81,46 év (SD=5,94)

A résztvevők toborzása idős napközi klubjából valamint idős otthonból történt.

Eszközök és eljárás

Mini Mental teszt (MMSE) – Rajna és Tariska (2000) javaslata alapján

- Egészséges: 29-30 pont
- Enyhe kognitív zavar: 24-28 pont
- Demencia: 23 pont és az alatt

Montreal Kognitív Felmérés (MoCA) – mintánkon:

- Egészséges: 24-30 pont (Nassreddine et al. (2005) vizsgálatában ez 26 pont)
- Enyhe kognitív zavar: 18-23 pont
- Demencia: 17 pont és az alatt

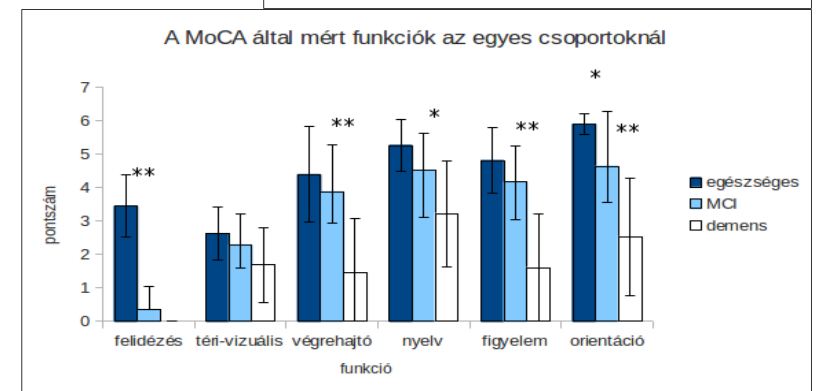
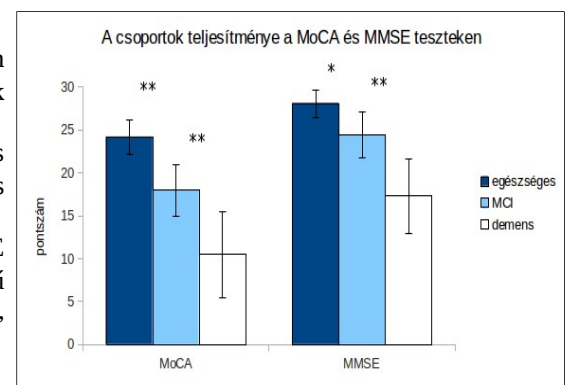
Beck Depresszió Kérdőív

- Normál: 0-9 pont
- Enyhe depressziós állapot: 10-18 pont
- Középsúlyos depressziós állapot: 19-25 pont
- Súlyos depressziós állapot: 26 pont és afelett

- Az adatfelvételhez nyugodt, csendes körülményeket igyekeztünk biztosítani.
- A vizsgálati személyek megfelelő tájékoztatást kaptak a vizsgálatról.
- Újratesztelés átlagosan 7,62 nap (SD=3,95) különbséggel

Eredmények

- Mindkét teszten szignifikánsan eltérően teljesítettek a csoportok (ANOVA, minden $p < 0,004$).
- A teljesítménykülönbség az egyes kognitív funkciók esetében is megmutatkozott.
- A MoCA és a MMSE újratesztekor közepes mértékű korrelációkat kaptunk ($r=0,632$, $p=0,009$ illetve $r=0,52$, $p=0,039$).

Megvitatás

- Enyhe kognitív zavar kiszűrésére a MoCA érzékenysége 62,5%, specificitása pedig 72% volt, a MMSE pedig 60%-os érzékenységgel és 77,27%-os specificitással detektálta ezt az állapotot.
- A kognitív hanyatlással a csoportok teljesítménye szignifikánsan csökkent az egyes teszteken
- Egyik teszten elért teljesítmény sem mutatott összefüggést a depresszív hangulattal, a tesztek közti kapcsolat a BDI pontok parciálásával is megmaradt.
- Nagyobb elemszámmal növelhető lenne az eredmények pontossága és általánosíthatósága
- Vizsgálatunkban a MoCA a nemzetközi kutatásoktól eltérő ponthatárokkal detektálta megbízhatóan az enyhe kognitív zavart.
- Mindkét teszt fontos tájékoztató jelleggel bír az időskori szellemi hanyatlás kiszűrésében. Gyanú esetén mindenképp fontos a további kivizsgálás.

Felhasznált irodalom

- Rajna P. & Tariska P. (2000). Az időskor neuropszichiátriája. Budapest, B+V (medical & technical) Lap- és könyvkiadó.
- Nassreddine, Z. S., Phillips, N. A., Bédirian, V., Charbonneau, S., Whitehead, V., Collin, I., Cummings, J. L., & Chertkow, H. (2005). The Montreal Cognitive Assessment, MoCA: A Brief Screening Tool For Mild Cognitive Impairment. *Journal of American Geriatrics Society*, 53, 695-699.